

**Семинар: Мултилатерални споразуми –
пасош за међународну трговину
Сава центар, 2. јуни 2014.**

**Прихватљивост шема сертификације –
важан аспект деловања на тржишту
(SPRS ISO/IEC 17065:2013 и SPRS ISO/IEC
17024:2012)**

**Љубица Живанић, АТС
мр Наталија Јовичић Зарић, АТС**

Да ли је кориснику познат
термин „шема
сертификације“?

Одговор је: и ДА и НЕ.

Зашто ДА?

Зашто НЕ?

Корисник

ШЕМА ОЦЕЊИВАЊА УСАГЛАШЕНОСТИ:

систем оцењивања усаглашености који се односи на
специфициране објекте оцењивања усаглашености
на које се примењују исти специфицирани
захтеви, општа правила и процедуре.

Елементи шеме сертификације?

а) идентификација објекта оцењивања усаглашености – производ, процес, услуга, систем, особа

б) захтеви у односу на који се врши оцењивање усаглашености – стандард за сертификацију, спецификације производа и сл.

в) начин на који је тело успоставило систем оцењивања – провере, верификације, испитивања, контролисања и сл.

г) начин надзора над сертификованим објектом – фреквенција, начин надзора и поновне сертификације уколико је примењиво

д) захтеви за тело које спроводи сертификацију – организација, процедуре, особље, опрема, извештавање, сертификати и сл.

ВАЛИДАЦИЈА шеме сертификације

На која питања је неопходно дати одговор у процесу валидације?

• Шта је сврха сертификације и да ли се дизајнираном шемом постиже сврха?

* Да ли је дизајниран поступак сертификације могућ у пракси?

* Да ли су резултати сертификације поуздани?

Примењиви захтеви:

SRPS ISO/IEC 17020:2012
7.1.1, 7.1.2 и 7.1.3

SRPS ISO/IEC 17025:2006
5.4.5

Примењиви захтеви:

SRPS ISO/IEC
17021:2011
9.1

SRPS EN ISO
15189:2014
5.5.1

Примењиви захтеви:

SRPS ISO/IEC 17024:2012
9.2 и 9.3

Примењиви захтеви:

SRPS ISO/IEC
17065:2013
7.1 и 7.10

**SRPS ISO/IEC
17065: 2013**

- **SRPS ISO/IEC 17065** не поставља захтеве за шеме и начин њиховог развоја и није намењен ограничавању улоге или избора власника шеме, при чему захтеви шема не треба да буду у супротности или да искључују било који од захтева овог међународног стандарда.
- ✓ **Опште упутство за развој шема** дато је у **ISO/IEC 17067** у комбинацији са **ISO/IEC Guide 28** и **ISO/IEC Guide 53**.
- **власник шеме** - особа или организација одговорна за развој и одржавање специфичне **шеме сертификације**; *власник шеме може да буде сâмо сертификационо тело, орган власти, трговинско удружење, група сертификационих тела или други.*

Елементи шеме за сертификацију производа/процеса/услуга

- ✓ Јасно идентификован производ/процес/услуга
- ✓ У шеми морају бити утврђене сертификационе активности (7.1.1. SRPS ISO/IEC 17065)
- ✓ У шеми морају бити јасно специфицирани захтеви за производ/процес/услуге (7.1.2. SRPS ISO/IEC 17065) - могуће је да се изврши референцирање на друга документа као што су стандарди, техничке спецификације, регулатива; начин, на који се захтеви описују, треба да буде такав да обезбеди доношење објективне одлуке о усаглашености (мора се избегавати употреба субјективних термина као нпр. „задовољавајуће”); морају се дати граничне вредности и толеранције

Елементи шеме за сертификацију производа/процеса/услуга

- ✓ Уколико захтеви у шеми обухватају и **захтеве за систем менаџмента** исти се **искључиво сматрају подршком**; чињеница да су ови захтеви укључени у шему не доводи до тога да се врши сертификација овог система менаџмента (4.4.4. и 7.7. SRPS ISO/IEC 17065)
- ✓ Активности СТ, које се користе за вредновање, могу се састојати нпр. од **испитивања, контролисања, обављања провера или комбинације ових активности** (7.4 SRPS ISO/IEC 17065). Коришћене методе морају бити погодне за сврху за коју се користе. Методе морају да опишу да ли и како се спроводе насумичне провере. Шема мора гарантовати да се ове активности спроводе на хармонизованој основи и да су узети у обзир релевантни захтеви за испитивање, контролисање и проверу (6.6 SRPS ISO/IEC 17065)

Елементи шеме за сертификацију производа/процеса/услуга

- ✓ Шема мора да опише **начин на који ће се резултати тумачити и које су последице резултата** (7.4, 7.5, 7.6, 7.10 и 7.11 SRPS ISO/IEC 17065); мора се утврдити које неусаглашености доводе до недодељивања сертификације или које су разлог за суспензију или повлачење сертификата
- ✓ У шеми морају бити утврђени **захтеви за компетентност особља** укљученог у процес сертификације (6.1 SRPS ISO/IEC 17065)
- ✓ Шема мора описати **начин на који се спроводи надзор** (7.9 SRPS ISO/IEC 17065); ако надзор постоји, узима се у обзир врста шеме из ISO/IEC 17067
- ✓ Ако је релевантно, у шеми треба да се опише **начин приказивања обима сертификације** (7.7 SRPS ISO/IEC 17065)

**SRPS ISO/IEC
17024: 2012**

✓ Важно: релевантан Одељак 8, Шеме сертификације

1. Шема сертификације мора јасно да опише **захтевану компетентност**.
2. Шема сертификације мора да обухвати **предмет и подручје сертификације**.
3. Захтеви компетентности, који се оцењују, морају бити јасно описани (могућност да се изврши позивање на регулативу или стандарде). Опис захтева мора бити јасан циљној групи (захтеви за процес сертификације), док захтеви за компетентност морају бити засновани **на јасном опису и анализи описа послова и задатака**.
4. Успостављање начина **на који се оцењује компетентност**.
5. Шема мора описати начин на који се обавља надзор и ресертификација.
6. Сертификат мора бити у складу са оцењивањем које је спроведено.
7. Услови за одржавање, разлози за суспензију или повлачење сертификата морају бити дефинисани.
8. Уколико се користи знак сертификације, захтеви ISO/IEC 17030 се морају применити.

ЦИЉ успостављања/коришћења шеме сертификације

ТРЖИШТЕ

ТРОШКОВИ везани за шему сертификације

Постојање захтева **РЕГУЛАТИВЕ**

Могућност за **ЗБРКУ** на тржишту

ОДРЖАВАЊЕ шеме сертификације

БИЗНИС или „успутни посао”

.....

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

Акредитационо тело Србије

www.ats.rs

Ijubica.zivanic@ats.rs

natalija.jovicic_zaric@ats.rs

